

ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง GOOD GOVERNANCE OF RATTANARATBUMRUNG SCHOOL

พิษณุ ขงดี¹
ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้บุคลากรของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) และผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้เทคนิควิธีการจับคู่ (Matching Cases) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานแทนรองผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มสาระ/หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ) จำนวน 13 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 13 คน และ 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ธรรมาภิบาล ตามคู่มือหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต้นแคน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการระมัดระวัง และหลักนิติธรรม ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่ากลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

Abstract

The purposes of this research were to find: 1) good governance of Rattanakratbumrung School, 2) The comparison between opinion of administrators, teachers, and school board, on good governance of Rattanakratbumrung School.

The unit of analysis was personnel in Rattanakratbumrung School. The sample comprises; 1) administrators 2) teachers and 3) school board in Rattanakratbumrung School, with the total of 39. The research instrument was questionnaire about "good governance", based on Office of the Public Sector Development Commission: OPDC. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, F-test, and Duncan.

The findings revealed as follows:

1. Good governance of Rattanakratbumrung School as a whole and individual aspects were found at the high level; ranking from the highest to the lowest arithmetic mean : equity, participation, responsiveness, transparency, accountability, and rule of law.
2. The comparison between opinion of administrators, teachers, and school board, on good governance of Rattanakratbumrung School were not different as a whole and individual of aspects.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ประเทศใดที่มีการเตรียมความพร้อมก็จะสามารถเผชิญและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันนี้ประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างระบบในการจัดการบริหารที่ดี เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับประเทศของตน ที่พร้อมจะยอมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกได้ทันต่อสถานการณ์ (วิภาส ทองวิสุทธิ. 2551, 1) การจัดการบริหารที่ดีนั้นจะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงสภาพพื้นฐานของประเทศในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาสถาบันทางสังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงการปรับตัวไปตามกระแสโลกาภิวัตน์แบบตะวันตก ตามหลักระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นสำคัญ ซึ่งมีหลักนโยบายชุดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้เหมือนนโยบายทั่วไป เพียงพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของหลักการและนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good governance) หรือธรรมาภิบาล (สมบุญ สิริชัย. 2550, เอกสารในการสัมมนาทางวิชาการ ประจำปี 2550)

ธรรมาภิบาล ถือเป็นมิติใหม่การบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูง ตามความต้องการของประชาชนที่ต้องการสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น การบริหารอย่างโปร่งใส มีคุณภาพด้วยระบบ “ธรรมาภิบาล” จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งของทุกองค์กร ในการบริหารงานแต่ละระดับจะเป็นหลักคิดในการบริหารองค์กร บริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณภาพระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจของทุกองค์กรไม่ว่าหน่วยงานราชการหรือเอกชน แต่ต้องอาศัยในการปรับตัวความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชู. 2545, คำนำ)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องปรับตัวตามกระแสของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ ที่สถานศึกษามีคุณภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีแนวทางในการปฏิบัติที่ดี รวมถึงในการจัดการศึกษา นักเรียนที่มีคุณภาพจำเป็นจะต้องมีครูดี ครูเก่ง อีกทั้งยังต้องมีความรู้ความสามารถและเสียสละ อุทิศตนให้กับงานพัฒนาการเรียนการสอนด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะ

ผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ความเป็นมนุษย์ รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมแก่ลูกศิษย์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างสงบสุขในสังคมที่เปลี่ยนแปลง ถ้าครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาก็จะประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับความหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2541, 1) ดังนั้นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ต้องการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำเป็นที่จะต้องนำหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพราะสถานศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนานักเรียน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวเกิดจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษานั้นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. 2546, 1)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่งแตกต่างกัน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาปัญหาที่จะทำการวิจัย ศึกษาสภาพปัญหา รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ รวมถึงงานวิจัยวิทยานิพนธ์ ขอคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา รับข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข ขอบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ และนำเสนอ

ภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและ
ขออนุมัติโครงการงานวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย เป็น
ขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความตรง
(Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำไปเก็บกับ
กลุ่มตัวอย่างจริง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความ
ถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอน
ของการจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนอต่อคณะกรรมการ
ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง
แก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ
แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย
เพื่อขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง 1) ผู้บริหาร
(ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติ
งานแทนรองผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มสาระ/หัวหน้างาน
ฝ่ายต่างๆ) จำนวน 25 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 85 คน และ
3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้เทคนิค
วิธีการจับคู่ (Matching Cases) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน
ได้แก่ 1) ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ
สถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานแทนรองผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่ม
สาระ/หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ) จำนวน 13 คน 2) ครูผู้สอน
จำนวน 13 คน และ 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
รัตนราษฎร์บำรุง จำนวน 13 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปร
พื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพ
ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการ
ศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง
ปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ หลักธรรมาภิบาลของการ
บริหารกิจการที่ดี (Good Governance) ตามหลักเกณฑ์ของ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนัก ก.พ.ร.)
ที่เหมาะสมจะนำมาปรับใช้ในสถานศึกษามี 6 องค์ประกอบ
ดังนี้

2.1 หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะ
เวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ ความไว
วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการ
ของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความ
หลากหลายและมีความแตกต่าง

2.2 หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และ
ผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควร
อยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้ง
ทั้งการแสดงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

2.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง
กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งแจ้งได้เมื่อมีข้อสงสัย
และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย
ได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนิน
กิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

2.4 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง
กระบวนการที่บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ
ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง
ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการ
ตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการ
พัฒนา

2.5 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง
การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหาร
ราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิ
เสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.6 หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การ
ได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่
มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ
อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา
การฝึกอบรม และอื่นๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม
(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ
แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การปฏิบัติตามธรรมนูญตามคู่มือหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) โดยผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale)

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมนูญ แล้วนำมาจัดทำโครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. พัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามธรรมนูญ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ
3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
2. นำหนังสือที่ภาควิชาการบริหารการศึกษาออกให้ ส่งไปยังโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้วพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จัดระเบียบของข้อมูลและลงรหัสแล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
 2. การวิเคราะห์ธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยใช้หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- สำหรับการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผู้วิจัยนำผลที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตของค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ใช้การวิเคราะห์ F-test และใช้สถิติดีนแคน (Duncan) ทดสอบความแตกต่างรายคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “ธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อทราบธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมนูญของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานแทนรองผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มสาระ/หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ) จำนวน 13 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 13 คน และ 3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 39 คนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม 39 ฉบับ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	30.77
หญิง	27	69.23
รวม	39	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	4	10.25
30- 40 ปี	11	28.21
41-50 ปี	8	20.51
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	16	41.03
รวม	39	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	5.13
ปริญญาตรี	26	66.67
สูงกว่าปริญญาตรี	11	28.20
รวม	39	100.00
4. ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ)	13	33.33
ครูผู้สอน	13	33.33
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	33.33
รวม	39	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	13	33.33
10 – 20 ปี	5	12.82
21- 30 ปี	12	30.77
มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	9	23.08
รวม	39	100.00

จากตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 รองลงมาคือ 30-40 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 20.51 และลำดับสุดท้ายคือ มีอายุน้อยกว่า 30 ปี

จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 ระดับการศึกษาพบว่า ระดับปริญญาตรีมี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 และลำดับสุดท้ายคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.13 ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นผู้บริหาร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ครูผู้สอน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ตอบสอบถามคือ น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ลำดับสามคือ มากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และลำดับสุดท้ายคือ 10-20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง การวิเคราะห์ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงในภาพรวม

ธรรมชาติ	ผู้บริหาร (n=13)			ครูผู้สอน (n=13)			กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=13)			รวม (n=39)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการตอบสนอง	4.15	0.68	มาก	4.15	0.37	มาก	4.07	0.95	มาก	4.12	0.69	มาก
2. หลักการรับผิดชอบ	4.07	0.75	มาก	4.23	0.43	มาก	4.00	1.00	มาก	4.10	0.75	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.07	0.86	มาก	4.30	0.48	มาก	4.00	1.08	มาก	4.12	0.83	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.00	0.57	มาก	4.30	0.48	มาก	3.92	1.03	มาก	4.15	0.73	มาก
5. หลักนิติธรรม	3.92	0.64	มาก	4.30	0.75	มาก	4.23	0.92	มาก	4.07	0.77	มาก
6. หลักความเสมอภาค	4.23	0.72	มาก	4.61	0.50	มากที่สุด	4.43	0.71	มาก	4.43	0.71	มาก
รวม	4.00	0.70	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด	4.23	0.92	มาก	4.16	0.75	มาก

จากตารางที่ 2 ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.71) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.73) หลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.83) หลักการรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.75) และหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.69-0.83 มีการกระจายของข้อมูล

มาก แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง

การวิเคราะห์ธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมชาติของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบ (F -test) ความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง

ธรรมาภิบาล	Sum of Squares	df	Mean Square	F	sig
1. หลักการตอบสนอง / Between Groups	0.51	2	0.50	0.50	0.95
Within Groups	18.30	36			
total	18.35	38			
2. หลักการระับผิดชอบ /Between Groups	0.35	2	0.30	0.30	0.73
Within Groups	21.23	36			
total	21.59	38			
3. หลักความโปร่งใส / Between Groups	0.66	2	0.46	0.46	0.63
Within Groups	25.69	36			
total	26.35	38			
4. หลักการมีส่วนร่วม /Between Groups	1.07	2	0.98	0.98	0.38
Within Groups	19.69	36			
total	20.76	38			
5. หลักนิติธรรม /Between Groups	1.07	2	0.88	0.88	0.42
Within Groups	22.00	36			
total	23.07	38			
6. หลักความเสมอภาค /Between Groups	0.97	2	0.94	0.94	0.39
Within Groups	18.61	36			
total	19.59	38			
รวม /Between Groups	1.89	2	1.74	1.74	0.18
Within Groups	19.53	36			
total	21.43	38			

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียน

รัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการระับผิดชอบ และหลักนิติธรรม ตามลำดับจากผลการวิจัยพบว่าหลักความเสมอภาคเป็นลำดับแรก ซึ่งกลุ่มครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ กลุ่มครูผู้สอนเห็นแนวการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยกชาย/หญิง มีการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยก ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ มีการปฏิบัติ

ให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยก ความพิการ/สภาพทางกายหรือสุขภาพ โดยการรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ได้ให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รวมถึงมีการปฏิบัติให้ได้รับบริการในการจัดการศึกษาโดยไม่มีการแบ่งแยกฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ความเชื่อทางศาสนา รวมถึงโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าการฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเองและนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เช่น การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ “การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรสมัยใหม่” การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การวิเคราะห์ตัวชี้วัดเพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา” เป็นต้น จากเหตุผลแนวทางปฏิบัติดังกล่าวจึงทำให้หลักความเสมอภาคเป็นลำดับแรก หลักนิติธรรมเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาจมองในเชิงของการใช้อำนาจทางกฎหมายในสถานศึกษาต่อบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเปิดโอกาสให้ครูได้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนจึงไม่เข้มงวดในการใช้ระเบียบข้อบังคับมาใช้ ส่วนกลุ่มครูผู้มีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงในด้านนิติธรรม โดยมองว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้อำนาจทางกฎหมายในการบริหารจัดการด้วยความเป็นธรรม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารจัดการด้วยความเป็นธรรมยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร การบริหารจัดการโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อครู ผู้ปกครองและนักเรียน ผู้บริหารและมีการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของครู ผู้ปกครองและนักเรียนควรให้ความสำคัญให้มากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงได้นำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2542 มาบูรณาการใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลที่เสนอตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เน้นการกำหนดเป็นแนวทางให้หน่วยราชการยึดถือปฏิบัติในสถานศึกษา ซึ่งหลักการของธรรมาภิบาลก็มีหลักการที่สอดคล้องกับธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการที่ดี (Good Governance) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

(สำนักงาน ก.พ.ร.) ที่เหมาะสมจะนำมาปรับใช้ในสถานศึกษามี 10 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) 5) หลักความโปร่งใส (Transparency) 6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 9) หลักความเสมอภาค (Equity) และ 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ถือว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักคิดในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นผลให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้จึงทำให้ ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาลำพึง ชีรปัญญา ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม พบว่าบุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาภา จิตใส ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตพิชญ์ บุญประคม ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชากร พิศพชานันท์ ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาคพื้นตะวันออก 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลัก นิติธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หลักความโปร่งใส สำหรับครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการ มีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่า เฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ หลักนิติธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของปิยะพงษ์ โพธิ์มี ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ และสามารถนำหลักการดังกล่าวมาบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างมุ่งมั่นและจริงจัง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ นำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆมาปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิง มีวิธีการบริหารรูปแบบ ใหม่ คือ “รูปแบบที่ทุกคนมีส่วนร่วม” ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบโดยพิจารณาจัดทำภารกิจให้ชัดเจน ครอบคลุมงานทั้งหมดและมีการกำหนดกลุ่มงานที่มีความ สอดคล้องกัน จัดโครงสร้างบริหารที่เป็นนิติบุคคล มีการบริหาร เป็นระบบ มีสายบังคับบัญชา การประสานงาน เพื่อให้เกิด ความคล่องตัว มีการกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความ รับผิดชอบ ในทุกระดับของตำแหน่ง ตามความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ทุกขั้นตอน ไว้อย่างชัดเจนและโปร่งใส ตรวจสอบได้ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบ ว่ามีการกระจายของข้อมูลมาก หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีการกระจายสูง เนื่องมาจากผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก จึงทำให้ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ในระดับสูง ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ ข้อเสนอไว้ในการเสนอแนะแล้ว

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาล ของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงปฏิบัติ

ตามหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2542 มาบูรณาการใช้ใ นการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรทางการ ศึกษาของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง รู้จักวางตัวเป็นกลางมีมิตร กับบุคลากรในโรงเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นส่วนใหญ่ ตลอดจนใช้หลักคุณธรรมและประสบการณ์เป็นหลักในการ บริหารงาน อีกทั้งโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีการจัดประชุม ร่วมกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงในการร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และการจัดการประชุมครูและผู้บริหารของ ตลอดทุกภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา จึงทำให้กลุ่มผู้บริหาร ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลของโรงเรียน รัตนราษฎร์บำรุงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการจัดประชุมดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในโรงเรียนและทำให้ สามารถดำเนินการกิจบรรลุผลสำเร็จ จะเห็นได้ว่าหลักความ เสมอภาค มีค่ามัธยิมเลขคณิต มากที่สุด สอดคล้องกับผลงาน วิจัยของ พระมหาลำพอง ธีรปัญญา ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัด นครสวรรค์ จำแนกตามบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน มีตำแหน่งต่างกัน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน และมีระดับ การศึกษาต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาไกรสร ถาวโร ศึกษา เรื่อง การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบ ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ที่มีความคิดเห็นต่อการ บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ ตำแหน่งไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ปริญญา สัญพิ้ง ศึกษาเรื่อง การศึกษาการ ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนการ ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่บุคลากรที่มีตำแหน่ง

ต่างกันเห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่าธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ด้านหลักนิติธรรม มีค่ามัธยฐานเลขคณิต เป็นลำดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ควรให้ความสำคัญในเรื่องของหลักนิติธรรมให้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงมีการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นครูผู้สอนในวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันเบื้องต้นให้กับนักเรียน โดยอาจมีการจัดการอบรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องของการใช้อำนาจทางกฎหมาย การใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารจัดการในการบริหารจัดการด้วยความเป็นธรรมให้มากขึ้น ควรมีการบริหารจัดการโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อครู ผู้ปกครอง และนักเรียน และการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของครู ผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงมีมาตรการในการดำเนินการกับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางโรงเรียน ให้มากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง และรักษา กฎ ระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน โดยนำธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ดังนั้นโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงต้องมีการจัดกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้มีดำเนินงานของโรงเรียนด้วยระบบการควบคุมภายในโรงเรียนและควรมีการตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบต่างๆอย่างจริงจัง และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามความถนัดของตนเองเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันในเรื่องของการส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบข้างต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
2. ควรศึกษาวิจัยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
3. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. ธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์น้ำฝน, 2545.
- จิตติพงษ์ บุญประคม. “การบริหารโดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1” รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- จุฑาภา จิตไส. “การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ปิยะพงษ์ โพธิ์มี. “การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 8.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ปรียากร พิรพัชยานันท์. “การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
- ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม, 2553.

พระมหาไกรยส ลาวัณ. “การใช้ธรรมบาลีในการบริหารสถานศึกษามัธยมเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555.

พระมหาลำพึง ชีรปัญญา. “การบริหารงานตามหลักธรรมบาลีของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยมจังหวัดนครสวรรค์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2554.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

วิภาส ทองวิสุทธิ. การบริหารจัดการที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อินทกาน, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ครูแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ, 2541.

สมบูรณ์ ศิริชัย. “เศรษฐกิจไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์.” เอกสารในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2550 เสนอที่ หอประชุมศรีบูรพา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ, 12 กันยายน 2550.

Katz Daneil and Robert L.Kahn. **The Social Psyciogy of Organizations**, 2nd ed. NewYork : John Wiley & Son, 1978.

Best John W. **Research in Education**. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1970.

